

NOVEMBER 2005

En arbetsmarknadspolitik för alla

En skrift om regeringens arbetsmarknadspolitik

REGERINGSKANSLIET

Producerad av Näringsdepartementet

Foto Fredrik Persson/Pressens bild (omslag), s 6 Maria Nilsson/Näringsdepartementet, s 8 Powerstock/Pulse/Pressens bild, s 10 Maria Nilsson/Näringsdepartementet, s 12 Chris Harding/Stock4B/Pressens bild, s 14 André Maslennikov/Pressens bild, s 16 Magnus Rietz/Johnér, s 18 Hanna Teleman/Pressens bild, s 20 Stephan Kinnmark/Johnér.

Tryck Danagårds grafiska

Artikelnummer N5053

Innehållsförteckning

Förord	5
Den svenska regeringens arbetsmarknadspolitik	7
EU:s sysselsättningsstrategi	9
Arbetsförmedlingen	11
Arbetsmarknadspolitiska program	13
Prioriterade grupper	15
Arbetslöshetsförsäkringen	17
Tillsyn och uppföljning av arbetsmarknadspolitiken	19
Utvecklingen på arbetsmarknaden	21
Vem gör vad?	22

Förord

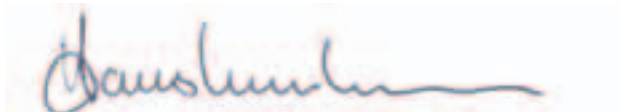
Min vision är ett samhälle med väl utbyggd välfärd och trygghet åt alla. Inte bara för att det är rättvist med välfärd, utan för att trygghet och tillväxt hör ihop. Trygga människor vågar bejaka förändring och utveckling som leder till tillväxt och ekonomiskt välstånd. Jag tror på ett solidariskt samhälle med en väl utvecklad välfärd. Ett Sverige i trygghet är ett Sverige i utveckling.

En aktiv arbetsmarknadspolitik fyller en viktig roll i arbetet med att skapa tillväxt och välfärd. Allas rätt till ett arbete är grundläggande.

Arbetsmarknadspolitikens uppdrag är dubbelt. Den ska se till att arbetsgivare som behöver rekrytera snabbt får arbetskraft med rätt kompetens. Men den ska också stödja arbetssökande genom bra matchning, utbildning och aktivitet.

En aktiv arbetsmarknadspolitik som gör att människor får ekonomiskt skydd vid arbetslöshet och ger hjälp till nytt arbete och nya chanser i livet kombinerat med anställningstrygghet som gör att människor inte blir godtyckligt uppsagda är avgörande. En sådan arbetsmarknadspolitik understödjer en ständigt pågående strukturomvandling som gör att vi både kan ha ett friskt näringsliv och ett utvecklat arbetsliv på samma gång.

En bra arbetsmarknadspolitik kräver framförhållning genom ständig utvärdering och vid behov förändring för att åtgärderna ska få största möjliga effekt. I den här skriften kan du läsa mer om regeringens arbete för en aktiv arbetsmarknadspolitik såväl lokalt, regionalt som nationellt men också inom EU-samarbetet.

Hans Karlsson
Arbetslivsminister

Den svenska regeringens arbetsmarknadspolitik

Arbetsmarknadspolitikerna är en del av den ekonomiska politiken. Regeringens mål är full sysselsättning med delmålet 4 procents arbetslöshet och 80 procents sysselsättning. För att uppnå regeringens mål om full sysselsättning i Sverige är det viktigt att underlätta för arbetstagare och arbetsgivare att hitta varandra på ett effektivt sätt. Regeringen genomför insatser för att lediga jobb snabbt ska tillsättas och insatser för att rusta de arbetssökande att möta arbetsmarknadens behov. Insatser görs också för att underlätta arbetskraftens rörlighet på arbetsmarknaden så att det inte uppstår brist på arbetskraft lokalt eller regionalt.

Arbetsmarknadspolitikerna ska på ett övergripande sätt bidra till en väl fungerande arbetsmarknad. Den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvudsakliga uppgifter är:

- ▶▶ att effektivt sammanföra arbetssökande med lediga jobb,
- ▶▶ att främja sysselsättning och kompetensutveckling för arbetslösa personer på en effektiv och flexibel arbetsmarknad,
- ▶▶ att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden,
- ▶▶ att motverka långa tider utan reguljärt arbete,
- ▶▶ att motverka en könsuppdelad arbetsmarknad och på andra sätt bidra till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män samt till ökad mångfald i arbetslivet.

Arbetsmarknadspolitikerna är nationell och syftar till att stödja den enskilde för att komma tillbaka till arbete. Därför präglas den av enhetlighet samtidigt som den ska anpassas efter lokala och regionala förutsättningar. Lokal och regional samverkan sker bland annat i arbetsmarknadsnämnderna.

Jämställdhet på arbetsmarknaden

Trots höga ambitioner är den svenska arbetsmarknaden inte jämställd. Det finns ett könsmonster som inte är unikt för Sverige men som ändå måste förändras. Kvinnor och män arbetar i mycket skilda delar av arbetsmarknaden. Männerna finns i högre utsträckning i yrken som ger hög lön medan kvinnorna återfinns i yrken med lägre lön. Fler män än kvinnor har fasta anställningar. Kvinnor arbetar också deltid i betydligt högre omfattning än män.

Arbetsförmedlingen spelar en viktig roll för att bryta detta könsmonster. När arbetsförmedlarna matchar arbetssökande mot lediga jobb ska arbetsgivarna erbjuda sökande av båda könen och om arbetssökande är i behov av insatser från arbetsförmedlingen ska dessa bidra till att förändra de traditionella könsmonstren och minska könssegregationen.

Riksdagen beslutar

På förslag från regeringen är det riksdagen som beslutar hur det arbetsmarknadspolitiska uppdraget ska se ut. Regeringen preciserar sedan uppdraget i det årliga regleringsbrevet till Arbetsmarknadsverket och andra berörda myndigheter. Där definierar regeringen vilka uppdrag som myndigheterna ska arbeta med under året samt hur de medel som myndigheterna tilldelats får användas.

EU:s sysselsättningsstrategi

EU:s samarbete om sysselsättning, som kallas för EU:s sysselsättningsstrategi, innebär att länderna ska dra lärdom av varandra i kampen mot arbetslösheten. Huvudansvaret för sysselsättningspolitiken ligger fortfarande hos varje enskilt land. Den svenska arbetsmarknadspolitiken ska tillsammans med andra politikområden bidra till att Sverige når de gemensamma målen om full sysselsättning, produktivitet och kvalitet i arbetet samt social sammanhållning.

Medlemsländerna kommer överens om gemensamma målsättningar för politiken, lär av varandra och resultatet av politiken jämförs. Tanken är att medlemsländerna på detta sätt ska spöras att prestera bättre resultat. Metoden som kallas för den öppna samordningsmetoden är inte rättsligt bindande utan kompletterar lagstiftningen på området. Tanken är att det ska finnas utrymme för nationella skillnader. Varje år rapporterar medlemsländerna vad som gjorts för att följa de riktlinjer och rekommendationer som ministerrådet, i detta fall medlemmarnas ministrar med ansvar för arbetsmarknad, har beslutat om. Rapporteringen granskas av Europeiska kommissionen samt de övriga medlemsländerna och varje land får stå till svars för den politik man fört.

Varför en strategi på EU-nivå?

1990-talet var en dålig period för sysselsättningen i Europa. Flera medlemsländer i EU brottades med hög arbetslöshet och en alltför liten del av befolkningen fick plats i yrkeslivet. I samband med att EU började forma en gemensam marknad började också blickarna att riktas mot arbetslösheten och åtgärder för att bekämpa den. Sverige var ett av de länder som drev på utvecklingen.

År 1997 i Amsterdam enades EU:s stats- och regeringschefer, Europeiska rådet, om fördragsändringar som stärkte grunden för EU-ländernas samarbete inom sysselsättningsområdet.

I Lissabon 2000 enades Europeiska rådet kring att full sysselsättning ska vara ett övergripande mål för EU:s sysselsättnings- och socialpolitik. Rådet lade också fast en strategi

om att göra EU till världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska ekonomi, med möjlighet till hållbar ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbeten och en högre grad av social sammanhållning till 2010, den så kallade Lissabonstrategin. Det beslutades även att årliga toppmöten om sysselsättning ska äga rum varje vår.

I mars 2005 bestämde Europeiska rådet att mer tydligt fokusera Lissabonstrategin på tillväxt och sysselsättning för att uppnå de mål som ställts upp till 2010.

Europeiska socialfonden

Europeiska socialfonden är EU:s viktigaste finansiella redskap för att främja sysselsättning och stimulera tillväxt i medlemsländerna med utgångspunkt i den europeiska sysselsättningsstrategin.

Svenska ESF-rådet är en statlig myndighet med uppgift att förvalta Europeiska socialfondens program i Sverige. Programmen är Växtkraft Mål 3 och Equal vilka omfattar perioden 2000-2006. Syftet med programmen är att genom samverkan stärka individens ställning i arbetslivet och på så sätt bidra till tillväxt och ökad sysselsättning samt att motverka alla typer av diskriminering i arbetslivet. Verksamheten genomförs i projekt, vilka anordnas av företag, kommuner, ideella föreningar med flera. Insatser av Mål 3-karaktär genomförs också i Mål 1-programmen som förvaltas av länsstyrelserna i Jämtlands och Norrbottens län.

Läs mer på www.regeringen.se/naring

Läs mer på www.esf.se
(Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige)

Läs mer på www.z.lst.se och www.bd.lst.se
(Länsstyrelserna i Jämtlands län och Norrbottens län)

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen finns över hela landet. En arbetssökande ska få enhetlig behandling och erbjudas samma tjänster oavsett vilken arbetsförmedling som han eller hon vänder sig till. Målet är att arbetsförmedlingens olika tjänster ska bidra till att arbetslöshetstiden för de arbetssökande samt vakanstiderna för otillsatta platser blir så kort som möjligt.

Arbetssökande och arbetsgivare ska erbjudas en effektiv och modern arbetsförmedling. En effektiv förmedling där lediga platser tillsätts snabbt gör att arbetsmarknaden fungerar bättre och att arbetslösheten minimeras. En väl fungerande arbetsmarknad som anpassar sig till förändrade förutsättningar ger samtidigt goda möjligheter för individer att byta såväl arbetsplats som yrke. Skillnaderna ska vara små mellan olika regioner.

Mål i EU

Arbetsförmedlingens insatser ska bidra till att nå målen i EU:s sysselsättningsriktlinjer, det vill säga de riktlinjer och rekommendationer som ministerrådet har beslutat om. Målet är att alla arbetslösa ska erbjudas en ny start när de, när det gäller ungdomar, börjar närma sig sex månaders arbetslöshet och när det gäller vuxna, tolv månaders arbetslöshet. Denna

nystart ska ske i form av arbete, utbildning, omskolning, arbetspraktik, eller andra åtgärder som främjar möjligheterna att få en anställning samt fortlöpande stöd i sökandet efter arbete. Insatserna ska också bidra till att nå sysselsättningsriktlinjernas mål om att arbetssökande inom hela EU senast 2005 bör kunna få information om alla lediga platser som anmälts till medlemsstaternas arbetsförmedlingar.

Arbetsförmedlingen

Arbetsmarknadsverket har en central roll inom arbetsmarknadspolitiken och består av Arbetsmarknadsstyrelsen, AMS, som är chefsmyndighet, 20 länsarbetsnämnder samt cirka 325 lokala arbetsförmedlingar. Totalt arbetar drygt 10 000 personer inom Arbetsmarknadsverket med att medverka till att arbetsgivare får arbetskraft och att arbetssökande får arbete. Arbetsförmedlingens service består av nio olika tjänster som tillhandahålls genom den lokala arbetsförmedlingen, kundtjänst och på Internet.

Läs mer på www.ams.se

Arbetsmarknadspolitiska program

De arbetsmarknadspolitiska programmen ska på olika sätt öka kunskaperna hos den arbetssökande så att de får en starkare ställning på arbetsmarknaden och bättre förutsättningar att få ett arbete. En del program ska också stimulera arbetsgivare att anställa vissa grupper av arbetslösa. Deltagande i arbetsmarknadspolitiska program gör också att den arbetssökande behåller anknytningen till arbetsmarknaden. Därmed minskar risken för långvarig arbetslöshet och utslagning. De arbetsmarknadspolitiska programmen ska bidra till att de arbetssökande har de kunskaper som efterfrågas och därmed motverka arbetskraftsbrist, så kallade flaskhalsar, som ökar inflationen och hämmar tillväxten i ekonomin.

Ersättningen till deltagare i program

Personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program som inte innebär en anställning med ordinarie lön, får ersättning i form av aktivitetsstöd. Aktivitetsstödet för den som är berättigad till arbetslöshetsersättning uppgår till samma belopp som deltagaren haft om han eller hon varit arbetslös men inte deltagit i något program. Övriga deltagare får 223 kronor per dag i aktivitetsstöd.

Mål i EU

Insatser inom den svenska arbetsmarknadspolitiken ska bidra till att nå målet i EU:s sysselsättningsriktlinjer, det vill säga de riktlinjer och rekommendationer som ministerrådet har beslutat. Målet innebär att 25 procent av de långtidsarbetslösa senast 2010 deltar i en aktiv åtgärd bestående av utbildning, omskolning, arbetspraktik eller andra åtgärder som främjar anställbarheten i syfte att nå genomsnittet för de tre medlemsländerna som har nått de bästa resultaten.

Läs mer på www.ams.se

De arbetsmarknadspolitiska programmen

Konjunkturberoende program:

1. Aktivitetsgarantin; insatser inom alla program
2. Anställningsstöd
3. Arbetsmarknadsutbildning
4. Arbetspraktik
5. Friåret
6. Förberedande insatser
7. Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning
8. Stöd till start av näringsverksamhet
9. Ungdomsinsatser

Särskilda insatser för funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga:

10. Lönebidrag
11. Offentligt skyddat arbete (OSA)
12. Anställning hos Samhall AB
13. Trygghetsanställning (fr.o.m. 2006*)
14. Utvecklingsanställning (fr.o.m. 2006*)

* Under förutsättning av riksdagens godkännande

Prioriterade grupper

De arbetsmarknadspolitiska insatserna ska öka möjligheterna för arbetssökande att få ett arbete och motverka bristen på arbetskraft. Det innebär att inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska de som har svårt att få ett arbete och varit utan arbete under en lång tid prioriteras. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot ungdomar, invandrare samt funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga.

Ungdomar

Det som skiljer ungdomars arbetsmarknad från andra grupper är att inflödet av nya arbetslösa är stort och att ungdomar i hög utsträckning har tillfälliga anställningar. Under perioder med svag efterfrågan på arbetskraft samtidigt som tillströmningen av nya arbetslösa är stor kan det leda till hög ungdomsarbetslöshet. Ungdomar har vanligtvis korta arbetslöshetsperioder och en relativt hög ungdomsarbetslöshet behöver inte innebära problem om tiden utan arbete inte blir alltför lång. Det är viktigt att ungdomar inte börjar sitt deltagande i arbetslivet med att passivt leva på bidrag och fastnar i arbetslöshet under en längre tid utan att de aktiveras och får stöd i sitt arbetssökande i ett tidigt skede. Förutom de generella arbetsmarknadspolitiska insatserna och programmen finns det arbetsmarknadspolitiska program som är särskilt riktade till ungdomar.

Invandrare

Personer som invandrat till Sverige har lägre sysselsättning och högre arbetslöshet än övriga invånare. Det behövs insat-

ser inom många olika områden för att ändra på detta. Inom arbetsmarknadspolitiken har AMS i uppdrag att med hjälp av de olika arbetsmarknadspolitiska insatserna och programmen underlätta för personer med utländsk bakgrund att få arbete. Arbetsförmedlingen har med sitt breda kontaktnät en viktig uppgift i att förmedla kontakt mellan arbetssökande och arbetsgivare. Vissa arbetssökande kan behöva olika förberedande insatser, till exempel i form av arbetspraktik eller arbetsmarknadsutbildning, innan det är aktuellt med en anställning. I vissa fall kan också den arbetssökandes kompetens behöva valideras, dvs. översättas till svenska förhållanden.

Funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga

Funktionshindrade ska ha samma möjligheter som icke funktionshindrade att delta i arbetslivet. Personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga har oavsett konjunkturläge svårt att få ett jobb och ska därför prioriteras inom de arbetsmarknadspolitiska programmen. Det finns i Sverige också relativt omfattande program inom arbetsmarknadspolitiken som riktar sig enbart till personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga. Arbetsmarknadsverket har sektorsansvar för handikappfrågor och återskriver kontinuerligt till regeringen om hur arbetet fortskrider när det gäller funktionshindrade personers sysselsättning och arbetslöshet.

Arbetslöshetsförsäkringen

Arbetslöshetsförsäkringen är en viktig och integrerad del av den aktiva arbetsmarknadspolitiken. Syftet med försäkringen är att ge kompensation för förlorad arbetsinkomst under en omställningsperiod fram till nytt arbete. Försäkringen vänder sig till den som är ofrivilligt arbetslös och som uppfyller vissa grundläggande villkor samt ett arbetsvillkor.

Arbetslöshetskassorna administrerar

Arbetslöshetsersättningen finansieras via statsbudgeten genom att arbetsgivare via arbetsgivaravgiften betalar en arbetsmarknadsavgift till staten. Därutöver betalar medlemmarna i arbetslöshetskassorna en mindre del genom den finansieringsavgift som arbetslöshetskassorna tar in via medlemsavgiften.

Arbetslöshetskassorna har till uppgift att administrera arbetslöshetsförsäkringen och betala ut arbetslöshetsersättning.

Arbetslöshetskassorna, i dag 37 stycken, är specialiserade inom olika bransch- eller yrkesområden.

Arbetslöshetsersättning

Arbetslöshetsersättning betalas ut i två olika former, antingen som inkomstrelaterad ersättning eller som grundbelopp.

Inkomstrelaterad ersättning

Den som varit ansluten till en arbetslöshetskassa i minst tolv månader, arbetat i viss omfattning i minst sex månader samt

uppfyller de allmänna villkoren (t.ex. att vara anmäld som arbetssökande vid arbetsförmedlingen, vara arbetslös, aktivt söka arbete och vara beredd att ta ett lämpligt arbete som erbjuds) har i dag rätt till inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning under sammantaget längst 300 ersättningsdagar med en möjlighet till förlängning i ytterligare 300 ersättningsdagar. Den inkomstrelaterade ersättningen baseras på tidigare inkomst och lämnas med 80 procent av denna, dock högst med 730 kronor per dag under de första hundra dagarna, därefter med 680 kronor per dag.

Grundbelopp

Icke inkomstrelaterad ersättning (grundbeloppet) lämnas till arbetssökande som fyllt 20 år som uppfyller arbetsvillkor eller studerandevillkor men inte medlemsvillkor, det vill säga inte är medlem eller inte varit medlem tillräckligt länge i en arbetslöshetskassa. Grundbeloppet är 320 kronor per dag för den som uppfyllt studerandevillkoret eller arbetat heltid. Ersättningen är proportionellt lägre om arbetet varit på deltid.

Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd är skattepliktigt samt även ålderspensionsgrundande.

Regler i EU

Arbetslöshetsförsäkringen är nationell men det finns regler inom EU/EES för viss samordning av de nationella systemen samt en möjlighet för arbetslösa att under tre månader söka arbete i annat EU-/EES-land med bibehållen arbetslöshetsersättning.

Tillsyn och uppföljning av arbetsmarknadspolitiken

För att de arbetsmarknadspolitiska insatserna ska bli bättre och utvecklas är det viktigt att gjorda insatser följs upp och utvärderas. Kunskaperna om de samlade effekterna av de arbetsmarknadspolitiska insatserna måste öka. Därför inrättade regeringen Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) år 1997. Även andra forskningsinstitut, universitet och myndigheter kan få i uppdrag av regeringen att följa upp och utvärdera de arbetsmarknadspolitiska insatserna.

En generell granskning av arbetsmarknadspolitiken sker av Riksrevisionen som har till uppgift att genomföra oberoende granskning av all statlig verksamhet. För att garantera rättssäkerheten för den arbetslöse ska den arbetsmarknadspolitiska verksamheten präglas av en likartad och rättvis tillämpning av reglerna hos arbetslöshetskassorna och arbetsförmedlingen. Uppföljningen av hur reglerna i arbetslöshetsförsäkringen tillämpas vid arbetslöshetskassorna och arbetsförmedlingarna ska bli effektivare. Därför inrättades Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) år 2004.

Läs mer på www.ifau.se och www.iaf.se

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU)

IFAU är en forskningsmyndighet under Näringsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU har till uppgift att främja, stödja och genomföra utvärdering av arbetsmarknadspolitiskt motiverade åtgärder, studier av arbetsmarknadens funktionssätt samt utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF)

IAF utövar tillsyn över arbetslöshetskassorna och granskar hur Arbetsmarknadsverket utför sina uppgifter inom arbetslöshetsförsäkringen.

De 37 självständiga arbetslöshetskassorna beslutar om och betalar ut arbetslöshetsersättning till sina medlemmar. IAF har till uppgift att kontrollera att arbetslöshetskassorna tillämpar ersättningsreglerna korrekt så att arbetssökande behandlas rättssäkert.

Arbetsförmedlingen har en viktig uppgift att informera arbetssökande om de grundläggande villkoren i arbetslöshetsförsäkringen och att kontrollera att personer som söker ersättning från arbetslöshetsförsäkringen uppfyller dessa villkor. IAF granskar att arbetsförmedlingen utför dessa uppgifterna korrekt så att arbetssökande i likartade situationer behandlas lika över hela landet.

Utvecklingen på arbetsmarknaden

2002

Trots sämre konjunktur och ett stort antal varsel försämrades inte arbetsmarknadsläget märkbart. Sysselsättningen, den öppna arbetslösheten och antalet nyanmälda lediga platser var under 2002 i nivå med året före. Den öppna arbetslösheten låg på 4 procent och andelen sysselsatta enligt regeringens sysselsättningsmål uppgick till 78,1 procent. Deltidsarbetslösheten samt antalet långtidsjukskrivningar, det vill säga antalet personer som har varit inskrivna vid landets arbetsförmedlingar minst två år utan arbete, minskade. Arbetet med att öka sysselsättningen bland invandrare och att motverka diskriminering på arbetsmarknaden prioriterades. Ersättningsnivåerna inom arbetslöshetsförsäkringen höjdes under året, från 680 till 730 kronor per dag under de första 100 ersättningsdagarna och från 580 till 680 kronor per dag under den resterande ersättningsperioden. Samtidigt höjdes den lägsta ersättningen, grundbeloppet, från 270 till 320 kronor per dag.

2003

Den svaga konjunkturen fortsatte under 2003 och ledde till fler varsel om uppsägningar, färre lediga jobb, något minskad sysselsättning och ökad arbetslöshet, framför allt bland ungdomar. Sysselsättningen enligt regeringens sysselsättningsmål sjönk till 77,6 procent och arbetslösheten steg till 4,9 procent. Trots det allmänt försämrade arbetsmarknadsläget med bland annat en ökande långtidsarbetslöshet så minskade antalet långtidsinskrivna även detta år. Dessutom ökade andelen personer som fått jobb efter avslutad arbetsmarknadsutbildning. För att förstärka insatserna för dem som har svårast att få ett jobb lämnade regeringen en arbetsmarknadspolitisk proposition unders mars månad. Förslagen innebar dels att de som trots lång tid i aktivitetsgarantin inte lyckats få arbete gavs nya möjligheter till anställning i och med förändringar av det särskilda anställningsstödet. Förslagen innebar också att integrationen av invandrare på arbetsmarknaden skulle förbättras genom bl.a. specialutbildade arbetsförmedlare och försöksverksamhet med arbetsplatsintroduktion. En försöksverksamhet med utbildning för

anställda inom områden där det råder brist på arbetskraft, så kallad bristyrkesutbildning föreslogs också.

2004

Sverige hade en stark ekonomisk tillväxt under 2004. För att rusta de arbetslösa att kunna ta de jobb som skapas i en konjunkturuppgång ökades resurserna för arbetsmarknadspolitiska program. Detta för att motverka inflationsdrivande flaskhalsar och undvika långvarig arbetslöshet. Trots satsningarna steg den öppna arbetslösheten till 5,5 procent. Sysselsättningen sjönk ytterligare till 77 procent. Under 2004 infördes nya mål och en ny verksamhetsstruktur för att förbättra styrningen av arbetsmarknadspolitiken och resultatredovisningen till riksdagen. En försöksverksamhet med friår i tolv kommuner avslutades i december 2004. Friåret innebär att en anställd kan ansöka om att vara ledig från sitt arbete i tre till tolv månader om en arbetslös anställs som vikarie. Under ledigheten får de friårslediga 85 procent av den ersättning de skulle ha fått om de varit arbetslösa med aktivitetsstöd.

2005

Den ekonomiska tillväxten var fortsatt stark under början av 2005 men trots det minskade inte arbetslösheten. De arbetsmarknadspolitiska resurserna ökades därför i början av året. Från och med den 1 januari infördes friår i hela landet.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2006 ett åtgärds paket för ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Paketet beräknas att ge omkring 55 000 personer möjlighet till arbete, praktik eller utbildning. Huvuddelen av satsningen sker inom arbetsmarknadspolitiken och innebär att drygt 40 000 arbetslösa ska få jobb eller kompetenshöjande insatser. Regeringen föreslår också en rad åtgärder för att underlätta för funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga att få jobb. Bland annat föreslås en ny modell i tre steg för att öka möjligheterna till jobb. Dessutom föreslås en förändrad roll för Samhall och höjningar av taket för lönebidraget. Beslut om budgetpropositionen tas i riksdagen i december 2005.

Vem gör vad

Myndigheter

Arbetsmarknadsverket (AMV)

www.ams.se

Inom AMV är det arbetsförmedlingen som har de direkta kundkontakterna. Arbetsmarknadsstyrelsen, AMS, är den centrala myndigheten. I varje län finns en länsarbetsnämnd. AMS ger riktlinjer och uppdrag till länsarbetsnämnderna, fördelar resurser och följer upp verksamheten i länen. Länsarbetsnämnden har motsvarande ansvar för arbetsförmedlingarna i det egna länet.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF)

www.iaf.se

IAF utövar tillsyn över arbetslöshetskassorna, granskar Arbetsmarknadsverket i dess uppgifter inom arbetslöshetsförsäkringen, företräder staten i juridiska frågor som gäller arbetslöshetsförsäkringen samt handlägger ärenden om arbetslöshetsersättning för personer som söker jobb inom EU/EES.

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU)

www.ifau.se

IFAU är ett forskningsinstitut som ska främja, stödja och genomföra: utvärdering av arbetsmarknadspolitiskt motiverade åtgärder, studier av arbetsmarknadens funktionssätt och utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet.

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

(Svenska ESF-rådet)

www.esf.se

Svenska ESF-rådet har i uppdrag att förvalta Europeiska socialfondens program i Sverige. Europeiska socialfonden är EU:s viktigaste redskap för att främja sysselsättning och stimulera tillväxt. Programmen är Växtkraft Mål 3 och Equal.

Statligt ägda företag

Lernia

www.lernia.se

Lernia är ett statligt ägt företag inom kompetensförsörjning som erbjuder tjänster inom bemanning, utbildning, rehabilitering och omställning.

Samhall AB

www.samhall.se

Samhall är ett statligt ägt företag som har till uppdrag att skapa meningsfulla och utvecklande arbeten för personer med funktionshinder.

Organisationer

Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO)

www.samorg.org

SO är intresse- och serviceorganisation för Sveriges 37 arbetslöshetskassor.

Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

www.utbnord.se

Stiftelsen Utbildning Nordkalotten är en svensk statlig stiftelse som enligt en överenskommelse med Finland och Norge från 1990 anordnar utbildningar. Syftet är att främja åtgärder som bidrar till att utveckla arbetsmarknaden och att stärka det regionala samarbetet för i första hand de nordligaste delarna av Finland, Norge och Sverige.

REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

www.regeringen.se/naring